
Aika 18.02.2026, klo 16:00

Paikka FM 5, Iso kokoushuone, 1. krs / Teams

Käsiteltävät asiat

§ 9 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

§ 10 Pöytäkirjan tarkastus

§ 11 VAPA2035-kehittämishjelman raportti 7-12/2025

§ 12 Pirkanmaan hyvinvointialueen hyvinvointikertomus- ja suunnitelmien päivittäminen vuosille 2023-2029

§ 13 LANUPE2035 -kokonaisuus

§ 14 Vammaisneuvoston sisäisen viestintäsuunnittelun työryhmän nimeäminen

§ 15 Vammaisneuvoston talouden toteuma 1-12/2025

§ 16 Vammaisneuvoston talousarvio 2026

§ 17 Tiedoksi merkittävät asiat

§ 18 Muut asiat

Osallistujat

Tuija Kaivanto, puheenjohtaja
Milla Ilonen, 1. varapuheenjohtaja
Iina Toivonen, sihteeri
Johanna Sola

§ 9

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Pirkanmaan hyvinvointialueen hallintosäännön mukaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnäolevat sekä sen, onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen. Kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa ilmoitetaan kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

Kokouskutsu lähetetään ensisijaisesti sähköisellä viestillä vähintään viisi (5) kalenteripäivää ennen kokousta jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus. Edellä mainitusta määräajasta voidaan poiketa, jos asian kiireellisyys sitä vaatii.

Varsinainen kokouskutsu ja esityslista vammaisneuvoston kokoukseen 18.2.2026 on toimitettu sähköpostitse 13.2.2026 sekä julkaistu yleisessä tietoverkossa 13.2.2026.

Vammaisneuvosto on päätösvaltainen, kun vähintään puolet jäsenistä on läsnä. Jos varsinainen jäsen on estynyt, varajäsen voi osallistua kokoukseen.

Ehdotus

Puheenjohtaja avaa kokouksen, suorittaa nimenhuudon ja toteaa läsnäolijat. Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Myönnetään puhe- ja läsnäolo-oikeudet seuraavasti:

- kehittämispäällikkö Liisa Lindberg §:n 11 osalta
- kehittämispäällikkö Katja Hakkarainen §:n 11 osalta
- kehittämispäällikkö Mari Lahtinen §:n 12 osalta
- palvelujohtaja Milja Koljonen §:n 12 osalta
- palvelulinjajohtaja Titta Pelttari §:n 13 osalta
- suunnittelupäällikkö Marianne Aalto-Siira §:n 13 osalta

§ 10

Pöytäkirjan tarkastus

Hallintosäännön 144 §:n mukaan pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla sitä varten valittua jäsentä, ellei toimitella ole päättänyt pöytäkirjan tarkastamisesta muulla tavalla. Pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti. Tarkastetut pöytäkirjat asetetaan nähtäväksi kolmantena (3) päivänä kokouksesta hyvinvointialueen verkkosivuilla.

Ehdotus

Valitaan kaksi pöytäkirjantarkastajaa. Vuorossa ovat Pirjo Pajunen ja Riitta Palomäki. Varalla ovat Niina Peltola ja Kari Rannanautio.

§ 11

VAPA2035-kehittämishjelman raportti 7-12/2025

27853/2023

Valmistelijat / lisätiedot:

Liisa Lindberg, KEHITTÄMISPÄÄLLIKKÖ, VAMM.PALVE, liisa.lindberg@pirha.fi
Katja Hakkarainen, KEHITTÄMISPÄÄLLIKKÖ, katja.hakkarainen@pirha.fi

Liitteet

1 SAAVUTETTAVA VAPA2035-ohjelman osavuositarkastus 7-12/2025

Aluevaltuusto hyväksyi VAPA2035-ohjelman toimeenpantavaksi kokouksessaan 28.10.2024 § 103. Ohjelman toimeenpanon etenemisestä on tehty raportti ajalta 7-12/2025.

VAPA2035-kehittämishjelman toimeenpano ja raportointi etenee suunnitelmallisesti kaikilla osa-alueilla. Kehittämistyössä painopiste on uuden lain ja myöntämisperusteiden tulkinnan yhdenmukaistamisessa ja asiakasyhdyspintatyössä ensisijaisesti (sosiaalihuolto, terveydenhuolto) palveluihin tarkoituksenmukaisella tavalla ohjautumiseksi.

Omatuotantoa on harkitusti kehitetty ja valmiutta lyhytaikaiseen huolenpitoon, loma-ajan hoitoon, aamu- ja iltapäivähoitoon, lasten asumiseen, tuettuun asumiseen, henkilökohtaiseen apuun, perhehoitoon sekä uuden lain mukaisesti erityiseen osallisuuden tukeen, tuettuun päätöksentekoon ja valmennuksen palveluihin vähentäen samalla laitoshuoltoa.

Uuden asiakastietojärjestelmän käyttöönottoon ja tiedolla johtamisen työkalujen käyttöön on valmistauduttu. Lisäksi on luotu ja käyttöönotettu monikanavaisia asiakaspalautteen keräämisen tapoja.

Asiakasosallisuutta ja kumppanuuksia on edistetty eri tasoilla ja verkostoissa; lisätty tietoisuutta erilaisista osallistamisen tavoista, hyödynnetty kehittäjäasiakkaita, ylläpidetty vuoropuhelua eri sidosryhmien kanssa, verkostoiduttu muiden hyvinvointialueiden kanssa sekä tehostettu ja monipuolistettu viestintää ja tiedottamista.

Liitteenä olevalla raportilla on kuvattu kehittämissuhteen eteneminen 7-12/2025 ja painopisteet ajanjaksolle 1-6/2026.

Ehdotus

Vammaisneuvosto päättää merkitä VAPA2035-kehittämissuhteen raportin 7-12/2025 ja käydyn keskustelun tiedoksi.

Tiedoksi

Liisa Lindberg, Katja Hakkarainen, Anni Vainionpää

Vammaisneuvosto, § 87, 12.11.2025

Vammaisneuvosto, § 12, 18.02.2026

§ 12

Pirkanmaan hyvinvointialueen hyvinvointikertomus- ja suunnitelmien päivittäminen vuosille 2023-2029

28515/2025

Vammaisneuvosto, 12.11.2025, § 87

Valmistelijat / lisätiedot:

Mari Lahtinen, KEHITTÄMISPÄÄLLIKKÖ, mari.lahtinen@pirha.fi

Noora Kannisto, SUUNNITTELUPÄÄLLIKKÖ, noora.kannisto@pirha.fi

Liitteet

- 1 Pirkanmaan hyvinvointialueen väkivallan ehkäisyn suunnitelma 2024-2026
- 2 Pirkanmaan hyvinvointialueen ehkäisevän päihdetyön suunnitelma 2023-2026
- 3 Pirkanmaan hyvinvointialueen hyvinvointikertomus ja suunnitelma 2023-2026

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021, §7) velvoittaa hyvinvointialueen laatimaan valtuustokausittain alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman yhdessä kuntien ja muiden toimijoiden kanssa sekä liittämään tähän asiakirjaan muut laeissa määritellyt alueelliset hyvinvointisuunnitelmat.

Pirkanmaan hyvinvointialueen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2023–2026 on lakisääteinen strateginen alueellinen asiakirja, jonka tavoite on lisätä pirkanmaalaisten terveyshyötyä sekä väestötasolla kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja. Se linjaa hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteet, tavoitteet ja niiden toimeenpanon väestötasolla. Kokonaisuuteen liitetyt muut lakisääteiset alueelliset hyvinvointisuunnitelmat ovat Pirkanmaan hyvinvointialueen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma (laki lastensuojelulain muuttamisesta 610/2022, 12§), johon on liitetty Pirkanmaan hyvinvointialueen neuvolasuunnitelma (laki terveydenhuoltolain muuttamisesta 581/2022, 15§) ja Pirkanmaan alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma (laki oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta 377/2022, 13a§), Pirkanmaan hyvinvointialueen ikäihmisten hyvinvointisuunnitelma (laki sosiaalihuollon asiakaslain muuttamisesta 603/2022, 5§) sekä Pirkanmaan hyvinvointialueen ehkäisevän päihdetyön suunnitelma (laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisen muuttamisesta 549/2022, 5§).

Pirkanmaan alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma sekä siihen liitetyt edellä luetellut muut lakisääteiset hyvinvointisuunnitelmat vuosille 2023–2026 hyväksyttiin toimeenpantavaksi Pirkanmaan aluevaltuustossa 12.2.2024. Lisäksi suunnitelmakokonaisuuteen liitettiin Hyvinvointi- ja kokonaisturvallisuusvaliokunnan 4.4.2024 käsittelemä Väkivallan ehkäisyn toimenpidesuunnitelma vuosille 2024–2026. Myös Pirkanmaan alueellisen kulttuurihyvinvointisuunnitelman toteutusta on toimeenpantu rinnastettuna lakisääteiseen hyvinvointisuunnitelmakokonaisuuteen.

Hyvinvointisuunnitelmakokonaisuuden toimeenpanossa nousi esiin läpi vuoden 2024 hyvinvointialueen ja kuntien suunnitelmien yhteensovittamisen haasteet. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vuoden 2024 neuvotteluissa sekä Tampereen kaupunkiseudun hyvinvointijohtamisen verkostossa ja Pirkanmaan hyvinvointikoordinaattoriverkostossa käytyjen keskustelun johdosta esitettiin vuoden

2024 lopussa, että nykyiset Pirkanmaan hyvinvointialueen hyvinvointisuunnitelmat vuosille 2023 – 2026 tultaisiin päivittämään vuoden 2025 aikana siten, että ne kattavat valtuustokauden 2025 – 2029. Tämä mahdollistaa muun muassa samaan valtuustokausittaiseen hyvinvointisuunnitelmien aikasykliin pääsyn Pirkanmaan kuntien kanssa ja voi osaltaan mahdollistaa entistä vaikuttavampaa yhteistyötä toimijoiden kesken.

Suunnitelmapäivitys esitettiin Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vuosiraportissa 2024, joka hyväksyttiin Pirkanmaan aluevaltuustossa 9.6.2025.

Hyvinvointisuunnitelmien päivityksessä huomioidaan hyvinvointialueen strategiset kärkiteemat ja strategian toimeenpanosuunnitelma vuosille 2026 – 2029 sekä Pirkanmaan kuntien hyvinvointisuunnitelmien painopisteet valtuustokaudelle 2025–2029. Kertomusosan indikaattorit päivitetään tuoreimmilla tiedoilla.

Vammaisneuvostolta pyydetään näkemystä erityisesti kokoavan hyvinvointisuunnitelman painopisteisiin, ehkäisevän päihdetyön teemoihin sekä vakivallan ehkäisyyn.

Ehdotus

Vammaisneuvosto päättää

1. merkitä tiedoksi annetun selvityksen ja
2. antaa mahdolliset kommenttinsa Pirkanmaan hyvinvointialueen hyvinvointikertomuksesta ja -suunnitelmasta sekä siihen liitettävistä alueellisista hyvinvointisuunnitelmista.

Kokouskäsittely

Asiantuntijana kuultiin kehittämispäällikkö Mari Lahtista.

Pykälän käsittelyn jälkeen pidettiin kokoustauko kello 17.54-17.59.

Päätös

Vammaisneuvosto päätti

1. merkitä tiedoksi annetun selvityksen ja
2. antaa kommenttinsa Pirkanmaan hyvinvointialueen hyvinvointikertomuksesta ja -suunnitelmasta sekä siihen liitettävistä alueellisista hyvinvointisuunnitelmista.
 - vammaispoliittisen ohjelman sekä vammaisia henkilöitä koskevien indikaattorien tulisi näkyä jokaisessa hyvinvointialueen hyvinvointikertomuksessa ja -suunnitelmassa.
 - yhdenvertaisuuslain tulee näkyä hyvinvointisuunnitelmissa niin, että vammaisten henkilöiden erityispalvelut, mukautukset ja positiivinen erityiskohtelu tulevat huomioiduiksi.
 - hyvinvointisuunnitelmissa tulee näkyä esteettömyys: esteettömät tilat, jotka auditoidaan mukaan lukien vanhat rakennukset, palveluiden tulee olla saavutettavia vammaisille henkilöille, jotta palveluiden saaminen on tosiasiallista.
 - vammaisneuvosto on esittänyt toimepide-ehdotukseksi investointisuunnitelmaan 2027-2030 perustettavan esteettömyys ja saavutettavuustyöryhmä, johon kutsuttaisiin mukaan vammaisneuvoston jäseniä.

- henkilöstön osaamista erityiskommunikointitaidoissa tulee lisätä kautta palvelulinjojen, jokaisessa toimipisteessä tulee olla osaamista vammaisten henkilöiden palvelujen tuottamiseen, tarvittaessa sitä täydennetään esimerkiksi kommunikointitaitoihin perehtyneillä henkilöillä ostopalveluna tai mahdollisilla sisäisillä siirroilla.
 - HYTE -työntekijät osallistuisivat YK vammaissopimuksen koulutukseen.
3. pyytää myös muista suunnitelmista tämän hetken tilanteen suunnitelmat tiedoksi, jotta voi päättää jatkotoimenpiteistä.

Vammaisneuvosto, 18.02.2026, § 12

Valmistelijat / lisätiedot:

Mari Lahtinen, KEHITTÄMISPÄÄLLIKKÖ, mari.lahtinen@pirha.fi

Milja Koljonen, PALVELUJOHT, ENNALTAEHK.PALV, milja.koljonen@pirha.fi

Noora Kannisto, SUUNNITTELUPÄÄLLIKKÖ, noora.kannisto@pirha.fi

Liitteet

- 1 Pirkanmaan alueellinen hyvinvointisuunnitelma 2026-2029
- 2 Pirkanmaan alueellinen ehkäisevän päihdetyön suunnitelma 2026-2029
- 3 Pirha Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma 2026-2029
- 4 Pirha Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma 2026-2029, liite
- 5 Pirkanmaan alueellinen väkivallan ehkäisyn toimenpideohjelma 2026-2029

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021, §7) velvoittaa hyvinvointialueen laatimaan valtuustokausittain alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman yhdessä kuntien ja muiden toimijoiden kanssa sekä liittämään tähän asiakirjaan muut laeissa määritellyt alueelliset hyvinvointisuunnitelmat.

Pirkanmaan hyvinvointialueen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2023–2026 on lakisääteinen strateginen alueellinen asiakirja, jonka tavoite on lisätä pirkanmaalaisten terveyshyötyä sekä väestötasolla kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja. Se linjaa hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteet, tavoitteet ja niiden toimeenpanon väestötasolla. Kokonaisuuteen liitetyt muut lakisääteiset alueelliset hyvinvointisuunnitelmat ovat Pirkanmaan hyvinvointialueen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma (laki lastensuojelulain muuttamisesta 610/2022, 12§), johon on liitetty Pirkanmaan hyvinvointialueen neuvolasuunnitelma (laki terveydenhuoltolain muuttamisesta 581/2022, 15§) ja Pirkanmaan alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma (laki oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta 377/2022, 13a§), Pirkanmaan hyvinvointialueen ikäihmisten hyvinvointisuunnitelma (laki sosiaalihuollon asiakaslain muuttamisesta 603/2022, 5§) sekä Pirkanmaan hyvinvointialueen ehkäisevän päihdetyön suunnitelma (laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisen muuttamisesta 549/2022, 5§).

Pirkanmaan alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma sekä siihen liitetyt edellä luetellut muut lakisääteiset hyvinvointisuunnitelmat vuosille 2023–2026 hyväksyttiin toimeenpantavaksi Pirkanmaan aluevaltuustossa 12.2.2024. Lisäksi suunnitelmakokonaisuuteen liitettiin Hyvinvointi- ja kokonaisturvallisuusvaliokunnan 4.4.2024 käsittelemä Väkivallan ehkäisyn toimenpidesuunnitelma vuosille 2024–2026. Myös Pirkanmaan alueellisen kulttuurihyvinvointisuunnitelman toteutusta on toimeenpantu rinnastettuna lakisääteiseen hyvinvointisuunnitelmakokonaisuuteen.

Hyvinvointisuunnitelmakokonaisuuden toimeenpanossa nousi esiin läpi vuoden 2024 hyvinvointialueen ja kuntien suunnitelmien yhteensovittamisen haasteet.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vuoden 2024 neuvotteluissa sekä Tampereen kaupunkiseudun hyvinvointijohtamisen verkostossa ja Pirkanmaan hyvinvointikoordinaattoriverkostossa käytyjen keskustelun johdosta esitettiin vuoden 2024 lopussa, että nykyiset Pirkanmaan hyvinvointialueen hyvinvointisuunnitelmat vuosille 2023 – 2026 tultaisiin päivittämään vuoden 2025 aikana siten, että ne kattavat valtuustokauden 2025 – 2029. Tämä mahdollistaa muun muassa samaan valtuustokausittaiseen hyvinvointisuunnitelmien aikasykliin pääsyn Pirkanmaan kuntien kanssa ja voi osaltaan mahdollistaa entistä vaikuttavampaa yhteistyötä toimijoiden kesken.

Suunnitelmapäivitys esitettiin Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vuosiraportissa 2024, joka hyväksyttiin Pirkanmaan aluevaltuustossa 9.6.2025.

Hyvinvointisuunnitelmien päivityksessä huomioidaan hyvinvointialueen strategiset kärkeemat ja strategian toimeenpanosuunnitelma vuosille 2026 – 2029 sekä Pirkanmaan kuntien hyvinvointisuunnitelmien painopisteet valtuustokaudelle 2025–2029. Kertomusosan indikaattorit päivitetään tuoreimmilla tiedoilla.

Pirkanmaan hyvinvointialueen vaikuttamis- ja luottamustoimielimiä osallistettiin suunnitelmakokonaisuuden päivitykseen marraskuussa 2025. Vammaisneuvostolta pyydettiin näkemystä erityisesti kokoavan hyvinvointisuunnitelman painopisteisiin, ehkäisevän päihdetyön teemoihin sekä väkivallan ehkäisyyn. Vaikuttamis- ja luottamustoimielinten ohjaus on huomioitu suunnitelmapäivityksessä. Päivitetyt suunnitelmat ovat Pirkanmaan alueellinen hyvinvointisuunnitelma vuosille 2026-2029, Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma vuosille 2026-2029, Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma vuosille 2026-2029 ja Väkivallan ehkäisyn toimenpideohjelma vuosille 2026-2029.

Liitteet: Pirkanmaan alueellinen hyvinvointisuunnitelma 2026-2029, Pirkanmaan alueellinen ehkäisevän päihdetyön suunnitelma 2026-2029, Pirha Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma 2026-2029, Pirha Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma 2026-2029, liite sekä Pirkanmaan alueellinen väkivallan ehkäisyn toimenpideohjelma 2026-2029

Oheismateriaalit: HYTE-suunnitelmat, Vammaisneuvosto 18.2.2026 sekä Pirha ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma, esitys

Ehdotus

Vammaisneuvosto päättää

1. merkitä tiedoksi annetun selvityksen
2. antaa mahdollisen lausuntonsa Pirkanmaan alueelliseen hyvinvointisuunnitelmaan, Ehkäisevän päihdetyön suunnitelmaan, Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelmaan ja Väkivallan ehkäisyn toimenpideohjelmaan.

Tiedoksi

Mari Lahtinen, Milja Koljonen, Noora Kannisto

§ 13

LANUPE2035 -kokonaisuus

2873/2026

Valmistelijat / lisätiedot:

Titta Pelttari, PALVELULINJAJOHTAJA LANUPE, titta.pelttari@pirha.fi

Aluevaltuusto päätti 26.1.2026 hyvinvointialueen strategiasta vuosille 2026-2029. Strategia sisältää hyvinvointialueen toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteet sekä määrittää suunnan, periaatteet ja keskeisen sisällön hyvinvointialueen toiminnalle, kehittämiselle ja johtamiselle. Lasten, nuorten ja perheiden palvelulinjan toimintaa pitkällä aikajänteellä ohjaava LANUPE2035-kehittämissuunnitelma vastaa erityisesti hyvinvointialuestrategian kärjen Vaikuttavat palvelut tavoitekokonaisuuden alakokonaisuuteen Lapset ja nuoret saavat tukea oikeaan aikaan ja perheiden hyvinvointi vahvistuu.

Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden järjestämisen pitkän aikavälin tavoitteena on asiakaslähtöinen ja kustannusvaikuttava palvelurakenne. Tavoitteena on, että lasten ja nuorten hyvinvointi ja terveys vahvistuvat ja sosiaalinen eriarvoisuus vähenee. Lisäksi tavoitellaan, että palveluiden jatkuvuus, saatavuus, laatu ja vaikuttavuus paranevat sekä kustannusten kasvua onnistutaan hillitsemään.

Palvelurakenteen uudistaminen ja palvelujen tuotanto- ja tarjontatavan modernisointi tämän päivän lapsiperheiden tarpeita vastaavaksi edellyttävät kokonaisvaltaista ja pitkällä aikajänteellä tehtävää systemaattista kehittämis- ja muutostyötä. LANUPE2035 kokoaa suunnitelman tämän toteuttamiseksi.

Lakisäateiset ja hyvinvointialueen valtuustolle samanaikaisesti päätöksentekoon tuotavat lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2026-2029 ja alueellinen neuvolasuunnitelma 2026-2029 tarkentavat ja konkretisoivat LANUPE2035-kehittämissuunnitelmaa meneillään olevalle valtuustokaudelle. Alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma 2026-2029 on valmistelussa opetuksen järjestäjien kanssa ja tulee päätöksentekoon myöhemmässä vaiheessa. Suunnitelmissa on hyvin paljon samoja sisältöjä ja niillä on tiivis kytkös toisiinsa, joten tästä syystä valmistuneet suunnitelmat tuodaan samanaikaisesti käsittelyyn.

LANUPE2035-kehittämisohjelman laatiminen

Ohjelma on rakennettu palvelulinjan omana työnä ja sen kokoamisesta sekä toimittamisesta on vastannut suunnittelupäällikkö Marianne Aalto-Siirto. Valmistelu käynnistyi palvelulinjan johtoryhmässä alkuvuonna 2025 ja kevään aikana hahmoteltiin eri työryhmissä suunnitelman painopisteitä ja kehittämisen kärkiteemoja.

Ensimmäinen luonnos LANUPE2035 –suunnitelmasta laitettiin kaikkien palvelulinjojen ammattilaisille, muiden palvelulinjan johtoryhmille, strategian vastuualueelle sekä sivistysjohtajille kommentoitavaksi syksyllä 2025. Omalle henkilöstölle sekä sivistysjohtajille annettiin ohjelmaluonnoksesta laajempi esittely. Kirjalliset ja suulliset palautteet on huomioitu suunnitelman kärkiteemoissa.

Valmistelussa on käytetty pohjana laajasti avoimen datan tilastotietoja mm. THL, Tilastokeskus, Sotkanet, Kela. Nykytila-analyysien pohjana on lisäksi käytetty asiakastietodataa Pirkan omista tietojärjestelmistä. Pirkanmaan lapsiperheasukkaiden ajatuksia kysyttiin osana laajennettujen aukioloaikojen asukaskyselyä.

Valmistelua on tehty samaan aikaan lakisääteisten lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ja lastensuojelusuunnitelman, alueellisen neuvolasuunnitelman ja alueellisen opiskeluhoollon suunnitelman uudistamisen kanssa.

Nykytilan kuvaus ja keskeiset haasteet

Väestöennusteen mukaan alaikäisten määrä vähenee maltillisesti. Lapsiperheiden keskittyminen kaupunkeihin vahvistuu ja maahanmuuttajien osuus kasvaa nopeasti Tampereella ja kaupunkiseudulla.

Väestökehityksen lisäksi palvelujen tarpeeseen vaikuttavat lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnissa tapahtuvat muutokset. Valtaosa pirkanmaalaisista lapsista ja nuorista voi hyvin ja paremmin kuin aikaisemmin, mutta lasten ja nuorten hyvinvointierot ovat kasvaneet. Pienelle joukolle lapsia ja nuoria kasaantuu useita eri riskitekijöitä, jotka aiheuttavat palvelujen tarvetta. Lasten ja nuorten alkoholin ja huumeiden käyttö sekä tupakointi on yleisesti vähentynyt, mutta nuuskan ja sähkötupakan käyttö on korkealla tasolla. Ylipainoisten lasten ja nuorten määrä sekä vähäisesti nukkuvien ja liikuntaa harrastavien lasten ja nuorten osuus on korkealla tasolla.

Keskeinen haaste Pirkanmaalla on kodin ulkopuolelle sijoitettujen 0-17-vuotiaiden suuri määrä. Toinen merkittävä haaste liittyy lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen tarpeen kasvuun sekä riittämättömiin päihdepalveluihin. Haasteet mielenterveys- ja päihdepalvelujen saatavuudessa heijastuvat kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrän kehittymiseen. Samanaikaisesti eri organisaatioissa lapsiin ja perheisiin kohdennettavat säästöt aiheuttavat riskin lasten ja perheiden hyvinvoinnille sekä Pirkanmaan hyvinvointialueen palvelujen tarpeen kasvulle. Henkilöstön hyvinvointivajeet ja vaihtuvuus sekä tietopohjan vaillinaisuus haastavat palvelujen järjestämistä.

Kehittämisen kärjet

LANUPE2035-kehittämissuunnitelma koostuu viidestä kehittämisen kärjestä, näiden alle kootuista osatavoitteista ja näitä tarkentavista toimenpidekokonaisuuksista. Tehtävän työn määrä on suuri ja työ toimenpidekokonaisuuksien käynnistyy porrastetusti. LANUPE2035-suunnitelmaa tarkennetaan ja päivitetään toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten myötä. Erityisesti tulevana vuosina tapahtuvat lainsäädäntöuudistukset voivat aiheuttaa merkittäviä tarkistamisen tarpeita erityisesti suunniteltuihin toimenpidekokonaisuuksiin ja niiden toteuttamiseen.

Kehittämisen kärjet sekä niiden keskeiset osatavoitteet ovat seuraavat:

1. Tuemme alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä terveyttä, hyvinvointia sekä vanhemmuutta

Neuvolatoiminnan kehittämisessä huomioidaan asiakastarpeet sekä vaikuttavuus. Alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä terveellisiä ja hyvinvointia edistäviä elämäntapoja sekä pikkulasten vanhempien ohjausta ja neuvontaa sekä vanhemmuuden tukemisen tapoja vahvistetaan.

2. Tarjoamme erityistä tukea tarvitseville lapsille ja heidän vanhemmilleen oikea-aikaista ja vaikuttavaa apua

Opiskeluhuollon toiminnassa huomioidaan lasten, nuorten ja heidän perheidensä muuttuvat tarpeet. Koulu- ja opiskeluikäisten lasten ja nuorten terveellisiä ja hyvinvointia edistäviä elämäntapoja vahvistetaan. Palveluiden ja hoidon porrastuksia ja asiakkaiden ohjautumista oikeisiin palveluihin selkeytetään. Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelujen tarjonnan oikea-aikaisuutta ja vaikuttavuutta lisätään.

3. Toteutamme lapsiperheiden palvelut aiempaa laadukkaammin ja vaikuttavammin

Kehitetään ja vahvistetaan asiakasohjausta, palvelutarpeen arviointityöskentelyä sekä sosiaalityön muutostyöskentelyä. Vahvistetaan kotiin tarjottavien palvelujen tarjonnan oikea-aikaisuutta ja vaikuttavuutta. Kehitetään ja vahvistetaan sijaishuoltoa sekä väkivaltatyötä, koulujen ja lasten arkiympäristöjen turvallisuutta.

4. Varmistamme, että palvelulinjalla työskentelee osaava, ammattitaitoinen ja sitoutunut henkilöstö

Vahvistetaan asiakastarpeiden mukaista integraatiota keskeisillä yhdyspinnoilla ja laaditaan palvelupolkukuvaukset toimintatapojen selkeyttämiseksi. Palvelujen verkoston toimeenpanosuunnitelmaa edistetään strategian mukaisesti. Palvelujen laadun ja vaikuttavuuden toteutumista seurataan systemaattisesti. Keskeisistä palvelukokonaisuuksista on tehty tuotantotapa-analyysit ja palvelut järjestetään niiden perusteella. Vahvistetaan tiedolla johtamista.

Aluehallitus käsittelee LANUPE2025-kehittämisohjelmaluonnosta, Pirkanmaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa sekä alueellista neuvolasuunnitelmaa kokouksessaan 30.3.2026 tai 13.4.2026.

Oheismateriaalina LANUPE2035-kehittämisohjelmaluonnos -esitysmateriaali, Pirkanmaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ja alueellinen neuvolasuunnitelmaluonnos.

Ehdotus

Vammaisneuvosto päättää

1. merkitä LANUPE2035-kehittämissuunnitelman, Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ja lastensuojelusuunnitelman 2026-2029 sekä alueellisen neuvolasuunnitelman 2026-2029 tiedoksi
2. jatkotoimista mahdollisen lausunnon antamiseksi.

Tiedoksi

Titta Peltari, Marianne Aalto-Siiro, Anton Kuivasto

§ 14

Vammaisneuvoston sisäisen viestintäsuunnittelun työryhmän nimeäminen

Vammaisneuvosto laatii vuosittain viestintä- ja toimintasuunnitelman. Viestintäsuunnitelman toteuttamisten tueksi on tarpeen nimetä sisäinen työryhmä kalenterivuosittain. Työryhmään esitetään vammaisneuvoston jäsenistä koostuvaa 3-5 jäsenen ryhmää, joka kokoontuu etäyhteydellä noin neljä kertaa vuodessa. Työryhmän jäsenet toteuttavat konkreettista viestintäsuunnitelmaa sekä jakavat vastuuta ja toimivat tarvittaessa yhteistyössä Pirhan vaikuttamisen ja viestinnän yksikön kanssa.

Ehdotus

Vammaisneuvosto päättää valita jäsenet sisäisen viestintäsuunnittelun työryhmään.

Tiedoksi

Anna-Mari Martikainen

§ 15

Vammaisneuvoston talouden toteuma 1-12/2025

2837/2025

Valmistelijat / lisätiedot:

Heidi Pyykkönen, HALLINTOPÄÄLLIKKÖ, heidi.pyykkonen@pirha.fi

Liitteet

1 Vammaisneuvosto talouden toteuma 1-12/2025

Pirkanmaan hyvinvointialueen aluevaltuusto on hyväksynyt 17.12.2024 § 135 hyvinvointialueen vuoden 2025 talousarvion sekä taloussuunnitelman vuosille 2025-2027. Demokratiakustannukset sisältyvät vuoden 2025 talousarviossa strateginen ohjaus ja järjestäminen -tehtäväalueen talousarvioon. Kustannukset ovat tehtäväalueella hallinnon toimialueen talousarviossa. Toimielinten vuoden 2025 talousarvion laadinnan lähtökohtana on ollut arvio toimielinten toteutuvista kustannuksista vuodelta 2024 sekä varautuminen valtuustokauden vaihtumiseen.

Kunkin toimielimen talouden toteumasta raportoidaan ko. toimielimelle 3-4 kertaa vuoden 2025 aikana. Raportointiaikataulussa huomioidaan kokouspalkkioiden, ansionmenetyskorvausten, matkakulujen ja muiden kulujen maksatusaikataulut sekä kirjanpitokausien valmistuminen.

Toteutuneet kustannukset ovat raportointikaudella yhteensä 38 359 €. Toteutuneet kustannukset jakautuvat henkilöstökustannuksiin (kokouspalkkiot ja ansionmenetyskorvaukset sivukuluineen), palvelujen ostoihin (kokoustarjoilut, matkakulut, ICT-kulut, koulutuskulut sekä mahdolliset asiantuntijapalvelut ja luentopalkkiot) sekä muihin toimintakuluihin (vuokratulot). Kustannuksissa on mukana kokouspalkkiot, ansionmenetyskorvaukset sekä matkakustannukset maksatuskaudelta 1.1.-31.12.2025.

Liitteenä vammaisneuvoston talouden toteumaraportti 1.1.-31.12.2025.

Ehdotus

Vammaisneuvosto päättää merkitä talouden toteuman 1-12/2025 tiedoksi.

§ 16

Vammaisneuvoston talousarvio 2026

2262/2026

Valmistelijat / lisätiedot:

Heidi Pyykkönen, HALLINTOPÄÄLLIKKÖ, heidi.pyykkonen@pirha.fi

Liitteet

1 Vammaisneuvosto TA2026

Hyvinvointialueen aluevaltuusto on hyväksynyt 8.12.2025 § 117 vuoden 2026 talousarvion sekä taloussuunnitelman vuosille 2026-2028. Demokratiakustannukset sisältyvät vuoden 2026 talousarviossa strateginen ohjaus ja järjestäminen - tehtäväalueeseen ja ovat osa yleishallinnon ja omistajaohjauksen vastuualueen talousarviota. Demokratiakokonaisuuden vuoden 2026 talousarvion lähtökohtana on ollut arvio toimielinten vuoden 2025 toteutuvista kustannuksista.

Demokratiakustannuksia seurataan ja raportoidaan kokonaisuutena, mutta seuranta tulee tehdä myös toimielinkohtaisesti. Kokoustapojen suunnittelulla toimielimet voivat kohdentaa käytettävissä olevaa budjettia haluamiinsa painopisteisiin.

Vammaisneuvoston budjetti vuodelle 2026 on 36 723 euroa. Kunkin toimielimen talouden toteumasta raportoidaan asianomaiselle toimielimelle 3-4 kertaa vuodessa.

Liitteenä vammaisneuvoston vuoden 2026 talousarvio.

Ehdotus

Vammaisneuvosto päättää merkitä vuoden 2026 talousarvion tiedoksi.

§ 17

Tiedoksi merkittävät asiat

- Kuullaan vammaisneuvoston ajankohtaiset asiat
- Vammaisneuvoston kokouksessa 28.1.2026 § 7 *Pirkanmaan hyvinvointialueen vammaispoliittisen ohjelman toimeenpanon tueksi perustettavaan työryhmään edustajan ja varaedustajan nimeäminen* varajäseneksi nimettiin alustavasti Marjatta Stenius-Kaukonen, hänen kieltäydyttyä tehtävästä, Stenius-Kaukosen varalle varaedustajaksi työryhmään osallistuu Sirpa Virtanen
- Muistutus ilmoittautua 18.2. mennessä VAPA2035 toimeenpanosuunnitelman päivittämisen työpajaan 3.3.2026 klo 17-19, jäsenistölle lähetetty sähköpostia asiasta
- Vammaisneuvostolle tiedoksi saapunut Nokian vammaisneuvoston kannanotto Kahvimyllykodin korvaavan asumisyksikön sijoituksesta (oheismateriaalina kannanotto)

Ehdotus

Merkitään tiedoksi.

§ 18

Muut asiat

Muut esille tulevat asiat.

Ehdotus

Merkitään tiedoksi.